

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP.

AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

<p>Szerkesztőség: hova a lap szellemi részét illető minden küldemény intézendő N.-Péterfia utca 348 szám.</p>	<p>Megjelen havonként háromszor, 5-én, 15-én és 25-én egy, illetőleg másfél iven. Előfizetési ár egész évre 4 frt., félévre 2 frt., Hirdetések díja: 100 szóig 1 frt., 200 szóig 2 frt., a másodszori hirdetésnél 100 szóig 80 kr. harmadiknál 70 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél külön 30 kr.</p>	<p>Kiadó hivatal: hova a lap anyagi dolgaira vonatkozó minden közlemény és küldemény intézendő. Fűvészkert utca 1080.</p>
--	---	--

Előfizetési felhívás az 1883-dik év 2-dik félesztendejére.

Tisztelettel kérjük lapunk előfizetőit, hogy a második félév július hóval kezdetét vévén: az előfizetési díjjakat beküldeni sziveskedjenek. — Lapunk anyagi és szellemi támogatását olvasóink pártoló figyelmébe ajánljuk.

Debreczen, 1883. június 25.

A „Debreczeni Protestáns Lap”
szerkesztősége.

Lelkészek nyugdíjazása.

Az egyetemes konventi bizottság van hivatva arra, hogy a lelkészek nyugdíjazásáról szabály-javaslatot adjon. Legyen szabad e tárgyban igénytelen véleményemnek kifejezést adni; óhajtva, hogy ezen igen-igen fontos ügy a nyilvánosság terén is megbeszélés tárgya lenne; minthogy az esetek, melyekben a nyugdíjazás kívánatos, sőt szükséges lehet, különbözők lehetnek; s erre az életben előforduló gyakorlati esetek szolgáltathatnak figyelmet érdemlő adatokat.

Az okok és esetek, melyekben a lelkész önként kíván nyugalomba lépni, vagy pedig nyugalomba léptetése, a lelkipásztori hivatal és az egyház érdekéből kívánatosnak, sőt szükségesnek mutatkozik, többfélék lehetnek. — Ilyen például, a magas életkor és aggság, midőn a testi és szellemi erők nagy mérvben meghanyatlottak, s midőn az elaggott lelkésznek hivataloskodása, különösen az igehirdetés nem csak magának, hanem a gyülekezetnek is, csak terhére és unalmára van, s nincsen olyan helyzetben, hogy magán és a gyülekezeten segéd tartás által könnyíthetne. — Ilyen az öreg korban a hosszú sinlődés, vagy valamely érző szerv, főleg a beszéd-szerv megbénultsága. Ilyen végre, ha az előregedett lelkész, magát vagy családját ért nehéz sors miatt önként nyugalomba lépni kíván. Lehetnek talán több okok is; de azt hiszem, ez a három le-

het a leggyakoribb és legfőbb. Ezen esetekben — nézetem szerint — úgy a lelkipásztori hivatal méltósága, és az egyház virágzásának érdeke, mint a humanitás, nem csak kívánja, hanem parancsolja, hogy az önhibájuk nélkül szolgálhat képtelen lelkészek ne dobassanak el, mint kifacsart narancs, hanem mérsékelt nyugdíjban részesíttessenek.

Természetesen a legegyszerűbb volna az, hogy az olyan lelkész, ki nem képes többé a kellő szolgálatra, vonuljon el, s éljen a maga emberségéből. Igen, ha a lelkésznek módja volna abban, hogy jelentékeny alapot gyűjtsön, melyből nem csak egy maga, hanem talán neje, s még ott hon levő gyermekei is megélhetnének. De hiszen a köztudat tanuskodhatik, hogy a protestáns lelkész csak nagyon ritka, kivételes esetekben lehet ily szerencsés.

Talán minden lelkész tudna saját tudomásából nevezni meg lelkészt, ki elaggottsága miatt csak kényszerűségből, s ezért nem a kellő sikerrel viseli hivatalát; megunt igehirdetés miatt pedig kedvetlenné lett a hivek előtt; s kinek új, ifjabb erővel felváltása nagy jótétemény volna mind az illetőre magára, mind az egyházra nézve. Szintén csaknem minden nagyobb vidéken vannak olyan esetek, midőn az előregedett lelkész évekig sinlik gyógyíthatatlan betegségben, s csak karos, vagy támlás székében kéntelen huzni-vonni az élet terhét; vagy olyan, kit megbénult beszédszerv, a látás vagy hallás elvesztése, hivatala viselésére képtelenné tett. Lehetnek olyan esetek is, midőn az előregedett lelkészre, nejeinek vagy családtagjának elhalálózása annyira hat, hogy meg kíván válni a hivatallal és gazdálkodással együtt járó bajoktól, s hátra levő napjait csendes elvonultságban óhajtja eltölteni. Boldog az, ki ilyenkor jó állapotban levő gyermekéhez vonulhat, vagy erős lélekkel le tudja győzni a sors látogatását!

Mai nap — s ebben meg kell ősmernünk a művelődés szelleme nagy hódítását a humanitás terén — mind inkább kiterjeszkedik a gondoskodás a munka-képtelenek nyugdíjazására. Az állam nagy számu hivatalnokai, vasutaknál, pénztáraknál alkalmazott tisztviselők, tanárok, tanítók, jegyzők, bizonyos szolgálati évek eltelése után joga-

sitva vannak nyugdíjra; sőt újban államférfiak a dologtehetetlen munkásokra is szándékoznak — emberi és politikai indokból — a gondoskodást kiterjeszteni. Csak a protestáns lelkészek kéntelenek eddig az ily jótékony gondoskodást nélkülözni, habár 30, 40, 50 évet töltöttek is el a hivataloskodásban. A lelkész özvegy és árva pénztárák oly csekély alappal bírnak, hogy saját rendeltetésöknek sem képesek megfelelni, s csak csekély alamizsnát nyújthatnak legtöbb egyházmegyében, nem hogy az előregegett és szolgálatra képtelen lelkészeket vólnának képesek nyugdíjban részesíteni; tehát szükség leendő valamely forrás nyitására, melyet részben már szolgáltatathatni fognak az országos domestika és a Baldácsi alap.

Igen böles, és már halaszthatlanná lett intézkedés, hogy e fontos ügyben az egyetemes konvent egy bizottság feladatává tette a lelkészek nyugdíjazására nézve véleményt dolgozni ki.

A nyugdíjazás esetei immár leginkább két nagy osztályba osztathatók.

Az első osztályt képeznék azon esetek, midőn sinlő betegség, elaggottság, vagy bármi okból szolgálati képtelenség, szükségessé teszi az öreg korban, az illetőnek testi és lelki erejéhez képest, 30 — 40 — 50 szolgálati év után a nyugalomba lépést; vagy ha az öreg korban levő lelkészt súlyos családi eset arra indítja, hogy nyugalomba kívánozzék. Ezen esetekben alkalmazandónak vélném az erdélyi egyházkerületben fennálló gyakorlatot, hogy t. i. az illető félfizetéssel nyugalomba bocsáttatik, ha ő maga is úgy kívánja, s az egyház helyettes lelkész által adminisztráltatik. Erre tudok is egy példát. Egy erdélyi tekintélyes egyházban szolgált öreg lelkészt az a szerencsétlenség ért, hogy szélhűdés által beszéd szerve megbénula. Az egyházmegye, miután segédet tartani nem akart, megengedte nyugalomba lépését fél fizetéssel, — helyettést rendelve az egyházba; — ő pedig jó helyzetben levő fiánál él csendes nyugalomban. N. Váradon. — Ez, természetesen, az olyan esetekben volna alkalmazandó, midőn a lelkész öreg, s emberi számítás szerint nagyon hosszú ideig nem tarthat az egyháznak helyettes általi adminisztráltatása; és csak az olyan egyházakra nézve állhat, a melyekben a lelkészi fizetés legalább 600 forintra felmegyen, s a feléből a helyettes lelkész, mint magános egyén, legalább szűken, megélhet. Ha a lelkészi fizetés feléből nem élhet meg a helyettes: akkor alapról kellend gondoskodni, melyből a nyugalmazandó legalább 300 forintot nyerhessen; a lelkészi állomás pedig rendes lelkészszel töltsék be.

A másik osztályt képeznék azon esetek, melyekben a lelképásztori hivatal méltóságának, s az egyház virágzásának megóvása teszi kívánatossá és szükségessé a lelkész nyugdíjaztatását. Erre a jövedelmesebb egyházakban alig volna szükség, miután segédtarthatás, vagy félfizetéssel

nyugalomba lépés a nyugdíj-alap igénybe vételét feleslegessé tenné: de a kis jövedelmű egyházakra nézve — melyeket hajdan a tehetetlen öregekkel szerettek boldogítani — a gondoskodás nagyon óhajtható.

Nem tagadom, hogy e felszólalásra saját helyzetem is kénszerített. Én a múlt 1882. egyházi év végén, — nóm halálával megrendült kedélyállapotom, s koronkint előjövő megnehezült hallásom miatt, — a püspökii lelkészi állásomról való lemondásomat az egyházmegyére benyújtottam: azt kérve az egyházmegyétől, hogy részemre 300 frt évenkénti nyugdíjat a lelkészi fizetésből megrendelve, a lelkészi állomás rendes lelkészszel töltsék be. Az egyházmegye, várva a zsinati törvények megerősítésére, s nem érezvén magát, a feltételes lemondás folytán, a szabad választás korlátozására felhatalmazottnak, nem fogadta el lemondásomat, s állásom megtartására utasított. Ennek folytán az volt szándékom, hogy megtartván lelkészi állomásomat, az egyháznak helyettes általi adminisztrálását kérjem: azonban illetékes helyről vett utasítás folytán, azon kifejezéssel adtam be a f. é. tavaszi gyűlésre nyilatkozatomat, hogy: lelkészi állomásomat megtartom; mint ilyet már nem helyettes, hanem segéd tartása illet meg; — noha ez, kérésom folytán azon kiterjesztéssel nyertefelhatalmaztatását, hogy: „a P. K. akadályoztatása esetében a lelkészi hivatal minden teendőit saját felelősségére végezhesse.“ Azonban én, meghagyván a segéd lelkésznek a püspökii lelkészi fizetésnek körülbelül három negyedét s megelégedve a fentebb említett összeggel — magános, öreg létemre nem érezvén magamat alkalmasnak többé a hivatal, gazdálkodás és háztartás bajaival küzdésre, eljöttem a múlt évben Püspökiből — eladva vagy elajándékozva a mi kevés vagyonom volt — s Hk. Szent Imrén engemet tisztelő és szerető család körében élek; s visszamennem Püspökibe lehetlenné vált.

Azonban, őszintén megvallom, aggaszt jövőm; hogy nem tudva meddig élek, huzhatom-e halálomig a kikötött 300 forintot? Jelenlegi egyházmegyei főnökeim jó indulattal vannak irántam: de nem jöhet-e elő eset, hogy interpelláltatik az esperest, hogy ha P. K. megtartotta a püspökii lelkészséget, miért nem lakik egyházában? s ha nem lakik, mi lesz tovább? noha az én testi és lelki állapotom miatt teljesen közönyös az egyházra és a lelkészi hivatalra nézve, hogy én hol, egy kis szobában-e a parokhia háznál, vagy másutt tartózkodom. E kérdés felvetésétől nem félek egyházam részéről, mert dicsekedtem az egyház kegyeletével irántam, s némi hála is köti hozzám; s nem is vólna oka, miután olyan segédlelkész van Püspökiben, kivel az egyház, és főnökei megvannak elégedve, ki ott öt év óta szolgál, s közelebb meg is nősült. Feltétethetnék tehát a kérdés az egyházmegye tisztviselői, vagy a lelkésztársak részéről, kik — megengedem, teljes joggal — érdeklődnek az egyház állapota iránt. — más indokot nem akarok feltenni — s talán az lehetne a válasz, hogy: succedant novi, veteres migrate coloni. S mit lehetne tennem, miután az egyházi törvényekben a lelkész nyugalomba lépéséről provideálva nincsen? s a nyugdíj-szabály is, ki tudja mikor lesz kidolgozva és életbe léptetve. Nem volna más, mint reményemet a főtiszteletű egyházkerület bölcsességébe vetnem, mely talán nem engedné meg eldo-

batni 45 éves lelkészége után, panaszra okot soha nem adott öreg szolgáját-

Ezeknek elmondásával — bár nehezemre esett — könynyittem tünődésemen.

Pap Károly.
püspökii ref. lelkész.

Haladás a theológiában.

(Folytatás.)

3. Azon tényből, hogy korunk oly nagy haladást tett a természettudományok minden területén, a civilisatióban s az emberiség erkölcsi érzelmeinek és társadalmi helyzetének javításán, nem következik biztosan, hogy korunk szelleme alkalmas volna oda hatni, hogy az egyház javítólag tudja módosítani az ihletett ige tiszta tanainak régi olvasását. Pál apostol nyomatékosan tanítja, hogy a kijelentés igazságai nem észigazságok, hanem azok közvetlen isteni tekintélyen alapúlnak. Isten, mint különös kötelességet kívánja meg tőlünk, hogy hallgatagul fogadjuk el azon bizonyosságot, melyet ő tett saját Fia felől. Az emberek bűnösök. Isten véghetetlenül szent és igaz erkölcsi kormányzó. Ezért hát az idvezülés tényét, módját és föltételeit, a szentek és a bűnösök sorsát csak Isten, föltétlen akaratának határozott kinyilatkoztatása által tudjuk meg. Hogyan tudhatnók meg másként? E mellett Pál apostol arról is bizonyosokká teszen bennünket, hogy e területen az ember természeti értelme ellentétben áll Istennel és nem képes megismerni azon dolgokat, melyek csak a lélek körébe tartoznak. A bűnös nincs arra képesítve, hogy ítéletet tudjon mondani, miképen nézi a véghetetlenül szent Isten a bűnt, nem tudja megítélni saját bűnét s szabadulásának eszközeit. Az ujjá nem született ember ítélete nem dönthet el ilyen kérdéseket, és pedig a Krisztus élő testétől különböző világ és kor épen úgy nincsen ujjászületve, mint nem volt eddig sem. A világ vagy a kor szelleme egy a természeti érzélem szellemével s mindkettő ellentétben áll Istennel. Ezért, épen úgy, mint régen volt, e világ bölcsesége Isten előtt bolondság. Isten azért adott kijelentést a maga akaratáról, mely tehát tiszta tekintélyen alapszik, mert őt a világ bölcsesége nem ismerte. Az alól nincsen felebezés. Azon kísérlet már, hogy e kijelentést egy kicsinylő korszellem magyarázza, holott annak épen ezt kell megsemmisítenie, épen olyan hiu és balgatag, mint profán kísérlet.

Igaz, hogy ígéret tétetett a hívőknek a Szent általi megkenettetésük felől és hogy ezen lelki megvilágosítás támogatja is őket a szentiratnak helyes magyarázásában. De ezen adományyal minden időben rendelkezett az élő egyház. Eredményei adva vannak a mult egyházának közös hitében és életében. Bizonyára logika ellenes eljárás bármely kornak is különös keresztyén tudatát amaz ígért megkenettetésalapján igénybe venni oly intuitiók és érzelmek javára, melyek sem az inspirált szöveg által nem támogattatnak, sem összhangban nincsenek ama történelmi egyház egyetemes bizonyágtételével, melyet a Szentlélek már kétezer év óta folytonosan tanít és vezet.

Vegyünk fel például a jövő megpróbáltatásra és az esetnek végnélküli szenvedésére vonatkozó hevesen vitatott kérdéseket. Világos dolog, hogy az emberek Krisztus általi

váltságának absolut önkéntességét egyformán megállapítja úgy a szentírás, mint az egyetemes keresztyéni tudat. Ha kegyelemből van az, akkor souverain ítélet hozta létre és ha souverain ítélet dolga, akkor csak is Istennek világos szavaira támaszkodhatunk, hogy megtudhassuk a bünbocsánat feltételeit, az evangéliom alatti egyéni megpróbáltatás terjedelmét, természetét, valamint a meg-nem váltottak büntetésének természetét, terjedelmét és tartamát. Milliót lehet egyre tenni, hogy az egész történelmi egyház, mint olyan test, melynek azon megkenetés ígértetett, nem tévedett egyformán, egy irányban az által, hogy hibásan olvasta volna ezen, határozottan tanítására irt szavakat. És e mellett a sikeres olvasás gyermeki lélek jelenlétére mutatva, nem lehet fölvenni, hogy jobban olvasnák ezen szavakat egy értelmében elbizakodott, kritizáló, tulzólólag öntudatos korban, mint azon egyszerű, hívő korszakok idején, melyek már elmúltak.

Nincsen szándékában az írónak, a mult idők keresztyén tudatának tekintélyét kiemelni a jövő idő keresztyén tudatának rovására, de azt állítja, hogy a multnak keresztyén tudata ismeretes, míg a jövőé problematikus. És mivel amaz oly nagy mértékben egyforma volt s oly sok nemes gyümölcsöt termett, föltehetőleg bibliai az és végül állandónak fog találatni.

Ugyan ez igaz, ha a „korszellemnek“ a keresztyén tanra befolyásának megtekintéséről átme gyünk annak philosophiai és tudományos theoriái megtekintésére. Az olyan kísérlet, mely a keresztyén tani fogalmakat a jelenkor philosophiájának és tudományos theoriáinak fenálló eljárás módjához és gondolat irányzatához akarja alkalmazni, szemmel láthatólag tulkorai kísérlet, melynek sikere nem lehet. Ha akár Darwin tudománya, akár Herbert Spencer philosophiája, akár ha mindkettő absolute igaz, akkor a keresztyénség az evolucionak tulhaladt foka, melynek a jövő embereire nézve gyakorlati hatása nem lehet. Ha e rendszerek módosíthatók, a mi pedig kérdésen kívül megtörténhetik, lehetetlen e módosításokat előre kiszámítani csak a philosophia és a tudomány anyagára is. Mennyivel nagyobb mértékben lehetetlen előre kiszámítani, hogy az így módosított theoriák természete és kiterjedése milyen hatással van a természetfölötti kijelentés tartalmára? ! E kísérletek minden időben sikertelenek maradtak, a gnostikus és neoplatonikus speculatióktól kezdve napjainkig, mikor Comte vagy Darwin speculatiói lebegnek felszinen. Ez összeillesztési kísérletek azon „kérgék“ közé tartoznak, melyeket a keresztyénség géniusának folytonosan tördelni kell lefelé. A multnak egyértelmű tapasztalatára hivatkozhatunk, mikor óva intünk az ezen irányban czélba vett haladástól.

Ugyanez igaz akkor is, ha az a kérdés, hogy miképen védelmezzük leghathatósabbban a történelmi keresztyénséget és a rávonatkozó tanokat ezen kritikus és szeptikus korszakban. Henry B. Smith tanár, Amerikának legnagyobb philosophiai képzettséggel rendelkező theológusa, utolsó művében ezen határozott véleményt mondja: „Egy dolog a bizonyos, az nevezetesen, hogy a hitetlen tudomány mindent megsemmisít a teljes keresztyén orthodoxia kivételével. Minden laza theoria, minden puhányszerű képzés és a speculatióknak minden átmeneti tisztító tüzei elpusztulnak, megsemmisülnek utközben. A merev orthodoxia fog küzdeni a merev hitelenség ellen. Augusztinus vagy Comte, Athanasius vagy Hegel, Luther vagy Schopenhauer, J. S. Mill vagy Kálvin:

ezek lesznek a pártok jelszavai. Az arianizmus, arminianizmus, az universalizmus mindkét oldalról lángba boríttatnak. Ugyanez fog történni végül minden alkudozóval minden utánczóval.

Csiky Lajos.

(Folyt. köv.)

Töredék

a magyar ref. ének- és isteni-tisztelet történetéből.

Urvaesora a XVI. században.

(Folytatás.)

(Samarjai) 9. kiszolgáltadjuk fából vagy kőből csinált asztalokról, melyek ó törvénybeli nevezettel oltároknak is nevezetnek, a régi eleinkről maradt oltárokról is osztogatjuk, azokat el nem rontjuk, hanem csak a botránkoztató képeket vesszük el a község szeme elől, hogy ne a képekre legyen szemük, szívük függesztve, hanem felemelkedjék az uristenhez.

10. A megszenteltetett vékony konyeret tördeljük aprónként osztogatás közben, a Krisztus testének emlékezetire, tudván pedig, hogy az nem hasztólteni való, kiesiny (magyar pénznyi) csipetenként osztogatjuk; a közönséges bort is, viz nélkül, a közönséges edényből a kehelybe töltjük a község szeme láttára, példázására a Krisztus vére hullásának, és minekutánna az ige rámondott avagy megáldatott (ex. I. Cor. 10. 16), csak hörpentve, vagy szüresölve és nem teli torokkal, s nem is egyes italul adjuk a vevőnek, s nem is ők adják egymásnak kézről-kézre.

11. A vevők akár fenállva, akár térdekre esve, akár kezekkel, akár szájokkal vehetik, szabadságukban áll, csak hogy nagy áhitat, lelki buzgósággal, s szívöket Istenhez emelve vegyék.

12. Az áhitatos keresztyén a maga alázatosságáért és a szentségnek becsületéért, térdre esvén, kezeit összetevén, szemait a sacramentomra vetvén, mondja a publicanus módjára (Luk. 18.) mellét vevén: „Nem vagyok méltó“ stb. Pál apostol is arra tanít, hogy hit által lakozik a Krisztus a mi sziveinkben, efféle cselekedettel nem a sacramentomot, hanem annak szerzőjét imádjá, nem úgy, mintha a kenyérben és borban helység szerint rekesztetett volna, hanem úgy, mint a ki a sz. gyülekezetben ígéretei szerint jelen van, valahol csak ketten hárman is össze gyűlünk az ő nevében. Mát. 18.

13. Az egyházi ember néma személy ne legyen, osztogatván sz. irási helyeket mondjon a szerzetési igékből, vagy intést tegyen Ambrosius, Gregorius vagy Basilius ágendáiból.

14. Adjuk „egészen mindkét részében“, személy válogatás nélkül mind az egyházi embernek, mind a köznépek, mindenkinek a kik a keresztyénség fundamentomiról vallást tudnak tenni. Hogy pedig szép rendtartás legyen, először a férfiak, azután az asszonyok s végre a leányok seregét kommunikáladjuk.

15. A kiszolgáltadás előtt néhány nappal, poenitencia tartására, böjtölésre, alamizsnálkodásra és szüntelen való imádkozásra intjük a hiveket, és a szentségnek vétele előtt közönségesen gyóntadjuk és imádkoztatjuk őket, meghallgatjuk magán-gyónásukat is azoknak, kik lelkiismeretüktől vádoltnak valami titkos bűnért és magán való oldozást kívánnak.

16. Osztogatjuk nagy innepeken, mind pedig köz innepnapokon, évenként a mint a szükség kívánja, reggeli időben éhomra s nem délután a jóllakott embereknek.

17. A vétel előtt tanítjuk a hiveket e szentség méltóságos voltáról, hasznairól, az Ur teste és vére lelki ételiről s italáról, „hogy szájukat, fogukat ne készítsék Caperniták módjára“, hanem magukat megpróbálván, szívbeli áhitatossággal, igaz és eleven hittel járuljanak hozzá. Mát. 26. Ján. 6. — I. Kor. 10.

18. Minden ember a maga hasznáért kommunikál, tehát az egyházi ember is, nem a községért, hanem magáért.

19. Nem hordozzuk utczáról utczára „superlat alatt“ csak mutogatásnak vagy térden való imádásnak okáért, sem hosszú időre „rekeszték alatt nem tartjuk“, hanem az ő idejében elköltjük s mikor a szükség kívánja, ujat szentelünk vagy az utonjáróknak, vagy a betegeknek.

20. Ugy szorgalmatoskodunk, hogy elegendő is legyen, sok is ne maradjon, — a mi marad az egyházi ember költi el, legutóljára kommunikálván, a régiek szokását követjük, Evargius lib. 4. Nicephorus lib. 17.

21. A betegetől nem fogjuk el, sőt örömet házuknál kiszolgáltadjuk, még éjszakán is, ha a szükség kívánja, megintvén az ecclesiát, hogy a kiknek jó lelkiismeretök van, gyűljenek a beteghez, intjük, hogy egészséges korokban ne hanyagolják el s ne halasszák csak haláluk órájára, — nehogy azt gondolják, miszerint ha akkor veszik, anyit érnek vele, mintha egészséges korokban is vették volna. — E szokást nem javalljuk, sőt a betegeknek is hamar ne adjuk, hanem ha látjuk hozzá való kívánságukat.

22. Noha intjük a hiveket, miszerint „beteg korokban ne várják azt, hogy a lélek már csak a torkukban hörögjön“, hanem míg eszeken vannak, míg gyónhatnak és imádkozhatnak, addig hijjanak bennünket; mindazáltal a hirtelen elnehezedett beteggel úgy dajkálkodunk: „hogy ha a megszenteltetett picziny, csak egy magyar pénznyi vékonyka kenyéret magán nem vehetik, a megszenteltetett borba mártjuk és úgy adjuk, vagy azt az áldott picziny falatoeskát az áldott borba morzsoljuk, a régieknek szokásuk szerint.“ Ha igen elnehezült, szájába kell tölteni a szentséget! (Kárhágói 4-dik consilium határozata 436-ban, — Eusebius lib. 6. leirt történet — e felől.)

23. Ha halálos bűnben levők, mint nyilvános uzsorások, házasságtörők, buja fertelmes életűek, gyilkosok, nyilvánvaló latrok, kiátkozottak — kérik beteg ágyukban az urvaesorát, s vallást tesznek bűneikről, s megoldoztatnak, — adni kell, de meggyógyulván, közönséges poenitencia tartással tegyenek eleget az ecclesiának.

24. A halálra vált ember valami kevés étel-ital után is veheti a sacramentomot, egyebeknek pedig éhomra kell adni, — „de a kik szüntelen való horutás miatt kivetnék, jobb azoknak nem is adni, hogy sem a szentséget úgy megförtöztetni.“

25. A bornemisszák at arra erőtadjuk, hogy a sacramentom méltóságáért, csak egy cseppet is igyanak, avagy az áldott csipetnyi kenyéret az áldott borba bemártjuk, hogy könyebben vehessék, vagy az efélének erőtlenségükért a bort vízzel elegyítjük inkább, hogy sem a nélkül legyenek, lelkeknek nagy fájdalmaival, „mert a szükség megszegi a törvényt.“

26. Tiltják e sacramentomtól a pogányokat, zsidókat, eretnekeket, publikánusokat, czégéres bűnben élőket, az ex-

communicatusokat, az esztelen kopákat és az idélen kisdede-
ket, kik nem alkalmasok még a keresztyénség fundamentomai-
nak tanulására.

27. Elvégződvn e szentségek vétele, nagy hálákat adunk
Istennek, intvén a községet, hogy sz. életben éljenek, s nagy
áldással bocsátjuk el őket.

A kiszolgáltatás rendi:

1. A tanítás ilyen módon: „Az mi urunk Jézus Krisztusnak
drágalátos sz. testével és vérével megváltatott és megtisztáztatott
köröszténynek, kik mostan az ő szentségének vételéhez készültök,
érezvén magatokban a ti lölkötöknek éhségét és szomjuságát,
hogy méltán s idvösségesen élhettek az Urnak szentséges vacso-
rájával, ugymint bűneiteknek bocsánatjára és örök életetekre,
vegyetek két ilyen tanúságot esetekben:

a) minémü szentség legyen az urnak vacsorája?

b) minémü készüllettel köllessék annak vételéhez járulno-
tok, hogy részesülhettek az Urnak szent testével és vérével?“

Mindkét kérdést — az eddig elmondottak szerint — 6.
lapon megmagyarázza, azután így szól a lelkipásztor:

Kálmán Farkas.

(Vége köv.)

Egy akademikus gondolatai a dunamelléki egy- házkerület káplán-qualificationalis határozatainak olvasásakor.*)

„Ego primam tollo“ stb.

Sokszor és sokféle alakban igazolta már a tapasztalat,
e gyakorlati bírója az a priori feállított elveknek, rostája a
légbé épített teoriáknak, hogy nagyobb igazság sehol, még
a bölcsesség arany könyvében sem olvasható, soha, az uni-
versalis lángelmék legdusabb korszakában s ennek méz-
ajku Demosthenesei által is ki nem mondatott, mint
ama sok tekintetben többektől sulyos vádakkal elhal-
mozott, de mindemellett is nagy encyklopaedistáru-
reánk maradt néhány szóban: „az ember kezében
minden elfajul.“ — Sokszor és sokféle csalatkozás-
sok, keserü kiábrándulások adtak már kemény leczkét
annak az ártatlan reménynek, mely a maga naiv, de gyak-
ran jogosult optimismusában, — az epochalis alkotások
Sinai hegyéről — oly repdeső örömmel tekintett az ígért
földének előtte elterülő, de még ködülte határait: elmond-
hatjuk azonban, hogy ez elfajulásnak és csalatkozásnak
aligha találunk ujabbán bizarabb formájára, mint azon ne-
mes intentióju zsinati törvény gyakorlati alkalmazása körül,
mely az egyházak classificatiója s a lelkészek qualificálása
által a választások körül eddig több ízben felmerült vissza-
élések megszüntetésére s az igazi érdem megjutalmazására
van irányozva.

Ki hitte volna azon a nevezetes napon, melyen a deb-
reczeni zsinat hosszú s eléggé heves vita után eme bölcs
statutumokat megalkotá, — ki hitte volna, mondom, hogy
alig 2 rövid esztendő lefolyása után, épen ez alapon, épen e
törvények beillesztésénél ilyen „dunamelléki egyházkerületi

*) E cikknek sem hangjával, sem az ügy érdemére tett
némely okoskodásaival mindenütt egy értelemben nem vagyunk;
azonban közöljük, hogy mások is hozzá szólnának. Szerk.

végzéseket“ kellessék olvasnunk!?! Ifju barátok, kik ez al-
kalommal ott a karzaton körülöttem állottatok s feszült
figyelemmel a szónokok szavait lesétek; kik a gyűlés végén
a folyosók boltozatai alá derült arczzal, örömrzéstől do-
bogó kebellet léptetek ki: gondoltátok-é, hogy a most
hozott §-ok nemsokára a szűkkeblűség kezében kövekké
válnak, melyekből egy kripta épül, nem az eddigi s annyi-
szor hangoztatott visszaélések, — hanem jámbor reményei-
tek, nemes ambitióitok eltemetésére. — Meg vagyok
győződve, hogy nemcsak ti, de még a törvényalkotó
zsinati atyák sem gondolának erre. Ha tehát
ennek daczára most mégis azt kell látnunk, hogy hazánk-
ban egy egyházkerület a törvények védpaizsának háta
megöl, az ifju nemzedék érdekeit majdnem teljesen figyel-
men kívül hagyva, Aesop vadászó oroszánának ismeretes
példája szerint jár el: ez nem jelenthet mást, minthogy az
elv az illetők kezében itt is elfajult. A törvényt sokféle-
képen lehet igenis magyarázni, még többféleképpen alkal-
mazni: de az az egy megdönthetetlen axiomaként áll, hogy a
leghelyesebb magyarázat, legméltányosabb alkalmazás csak
az lehet, mely minden egyéni érdeket, önhasznót mellözve, a
törvény szellemének megfelelőleg, a jogosság, méltá-
nyosság és gyakorlatiasság nyílt útján indul el.
S tudja Isten! a mint én ezeket a dunamelléki, segédlelké-
szeket illető minősítvényi statutumokat olvasgatom s azok
felett tünődöm: úgy tetszik nekem, mintha ezek egy egészen
más s idegen ösvényen haladnának. S úgy tetszik, mintha e
sorok között nem lenne nehéz az elrejtődött félre-
vető kalauzt és egészen könnyü szerrel álmezéből kiug-
ratni: azonban hagyjuk ez utóbbit most s csak arra ves-
sünk mélyebb tekintetet, hogy vajjon e statutumok megáll-
hatnak-é

a) jogi szempontból. „Hogyne állhatnának meg
— mondák az illetők — hiszen világosan ott van a zsinati
törvényekben, hogy a szolgálati évek s azok alatt szerzett
érdemekre minden egyes alkalommal kiváló figyelem fordí-
tandó s azokra a qualificatio kérdésénél fősuly fektetendő.
Ez az elv általános s épen azért kivételt ez alól a segédlel-
készek sem képezhetnek, hanem megfordítva, igen termé-
szetesen szolgálatban kell lenniök legalább is 4 esztendeig,
hogy azután ugy 3-dik osztályu minősítvénynyel felruház-
tassanak“ stb.

(Vége köv.)

Nekrológ.

PÉCHY JENŐ.

1854—1883.

„Isten vissza szívá a maga lehelletét“
— és Péchy Jenő megszűnt élni. Benne a máté-szalkai
választó kerület szeretett képviselőjét, a képviselőház derék
jegyzőjét, a nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye tevékeny
buzgó világi tanácsbiráját gyászolja.

Régen magában hordá már a halál csiráját, egy hosszú
halálvivódás volt élete, kivált az utóbbi időkben. — Itália
balzsamos levegője sem volt képes megrongált egészségét
orvosolni; honnan reményt veszítve, csüggedt lélekkel jött

haza halála előtt pár héttel meghalni, nyugodni az édes haza földére.

És csakugyan vágya teljesült; — f. hó 7-én éjjeli 11 órakor, Nagy-Károlyban dr. Serly Gusztáv megyei főorvos s jó barátja ápoló karjai között vissza adta lelkét a mindenhatóknak, itt hagyván fényt, rangot, minden dicsőséget, elköltözött a „csendes emberek” közzé a temetőbe.

Halálának szomorú híre „átnyilallott” egész megyénkben, egész hazában azonnal, a távirtda a szélrózsa minden irányában vitte villámszárnyain a lesújtó hirt, hogy: Péchy Jenő nincsen többé!...

Nincsen többé!... csak is jó emlékezete él mi közöttünk!...

A gebei elhagyatott ó temetőben a virágtalan új sírhalom még könyeinktől most is nedves; s bus „fejfája” hosszabb árnyékot vet alkonyatkor, mint minő hosszú volt a pálya, melyet megfutott!

Temetése N.-Károlyban kezdődött, s Gebén végződött; hová meghagyása szerint hullája elszállított az édesanyjai hamvak mellé nyugodni; Károlyban koporsója lezárásakor itteni ritka szónoki tehetséggel ékeskedő lelkész Asztalos György ur mondott a sziv meleg hangján szép imát. — Gebén pedig a temetés napján f. hó 9-én d. u. 3 órakor a nagy számú, fényes közönség előtt — óhaja szerint — egykori nevelője: Ujlaki Gábor vitkai, s jó barátja: Lövey Pál ólcsvai lelkész urak tolmácsolták a nagy veszteség feletti közfájdalmat, jeles szónoklataik által.

A Csanády udvar bokrai közt felállított ravatalon nyugvó diszes érczkoporsót pompásabbnál pompásabb koszoruk lepték el. A képviselőház elnökének értékes koszorúja szépségben, pompában versenyezni látszott koszorú társaival. E koszoruk levelein a vidék minden rendű és rangú lakosának könyei csillogának.

Ha temetést fényesnek, szépnek lehet, szabad mondani; úgy Péchy Jenő temetése fényes és szép volt, minőt az ember életében ritkán láthat.

Ó a kegyelet e szép nyilvánulását, e kifejtett nagy fényt, nagy részvétet meg is érdemelte! Derék tevékeny ember volt a szó valódi értelmében. Lelke megoszlott az egyház, a haza, illetve ég és föld között.

Valóban Lövey Pál ur, felette tartott megindító oratiojában, nagyon szerencsés hasonlattal kérdezteté az egyházzal és a hazával a megboldogulttól: „Simon! Jónának fia — szeretsz-e engem?” mely kérdésre az elhunyt. életében csak is tetteivel felelt meg a legszebben.

Mint hazafi, képviselői diszes állását hiven betöltötte, választóinak érdekét szíven hordván; mit bizonyít az, hogy kerülete hagyományos ragaszkodással 4 ízben választá el egymásután képviselőül; mint ember vallásos buzgóságából kifolyólag, a legnagyobb odaadással viselteték az egyházi ügyek iránt; vallása papjait különösen kegyelte, s javukat tőle telhetőleg munkálta, mi mai időben egy emberben a legkritikább, a legszebb jellemvonások közé tartozik.

Tudománynak, irodalomnak, szépművészeteknek lelkes pártolója, támogatója volt; hátrahagyott régiségétárát több ezer frtra becsülik.

Sirjánál a választókerület nevében a derék főúr, s jó

barátja: báró Perényi Péter mondott magvas, szellemes beszédet elbucszva tőle a kerület nevében; — majd képviselőtársa: Suszterich Ignác kivánt meleg szavakban nyugalmat az alvó poroknak.

* * *

És most pihenj csendesen sírodban néhai derék férfi! Engedj meg, hogy csendes álmaid zavarni bátorokodám; — jól esett lelkemnek e sorok által pár könnycseppet ejteni megérdemelt koszorudnak borostyán leveleire.

Irtam Jármban, 1883. Junius 22.

Kósa Ede,
ev. ref. lelkész.

Püspöki körlevél.

A tiszántuli egyházkerület kebelébe tartozó egyházközségek nagy tiszteletű presbyteriumainak. A főtiszteletű egyházkerület legközelebbi tavaszi közgyűlésében a halál által megüresedett főgondnoki hivatalra, továbbá az egyházkerületi tanácsbírákra és egyházkerületi egyházi aljegyzőre elrendelven a gyülekezetek szavazatainak folyó évi junius 15-ig beküldését: azok az egyházkerületileg erre felhatalmazott küldöttség által junius 20 és 21-én felbontatván: következő eredmény tünt ki:

I. A főgondnoki hivatalra beérkezett 570 érvényes szavazatból Tisza Kálmán 259, Vályi János 246, Gróf Ráday Gedeon 27, Ujfalusi Miklós 16, Gróf Dégenfeld József 6, Gróf. Lónyay Menyhert 6, és még heten egy vagy két szavazatot nyertek.

II. Az egyházkerületi tanácsbírákra adott 569 szavazatból mint egyházi tanácsbírák: Szeremley Sámuel 408, Kiss Albert 364, Illyés Bálint 310, Balogh Ferencz 307. Némethy Lajos 286 szavazatot, tehát általános többséget megnyerték. Világi tanácsbírágra Gróf Dégenfeld József 458. Ármós Bálint 386, György Endre 321, Thaly Kálmán 294 szavazatot s így általános többséget nyertek.

III. Az egyházkerületi egyházi aljegyzőségre Zsigmond Sándor 117, Szeremley Sámuel 156 és Elek Lajos 289 szavazatot nyervén: Elek Lajos általános szavazat többséggel megválasztott egyházkerületi aljegyzőnként fog a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésnek bejelentetni.

Ezek szerint a főgondnoki hivatalra és még két világi tanácsbírói állásra általános többséget senki nem nyervén: ezen hivatalokra újabb szavazás elrendelése lett szükségessé. És pedig a főgondnoki hivatalra bárha Tisza Kálmán és Vályi János urak jelentékenyen több szavazatot nyertek is, mint a többiek, s e szerint csak ők lennének újabb szavazásra kitűzendők, de miután az egyházkerületünkben érvényben álló szabályok határozottan azt tartalmazzák, hogy ha első szavazás alkalmával senki sem nyert általános többséget, 3 vagy 4 egyén jelölendő ki a legtöbb szavazatot nyert egyének közül: ezen szabályhoz alkalmazkodva, a főgondnoki hivatalra szavazásra kitűzetnek: Tisza Kálmán, Vályi János, id. Gróf Ráday Gedeon és Ujfalussy Miklós urak. A két világi tanácsbírói állásra pedig mint legtöbb szavazatot nyertek: Tabajdy Károly (270), Simonffy Imre (208), ifju gróf Lónyay Menyhert (202), Kovács Ferencz (195). — Felkérteven a nagyfőtiszteletű presbyteri-

umok, hogy szavazataikat a főgondnokra és két világi tanácsbíróra a kijelölt egyének közül együtt egy iven kiállítván, folyó évi július 25-ig az esperesi hivatalhoz küldjék be, hogy így azok az esperes urak által július 30-ra hozzám betérjeshetők legyenek.

Istentől áldást könyörögve a gyülekezetekre, tisztelettel vagyok — Debreczen, 1883. június 28-án.

Révész Bálint, püspök.

Különfélék.

A tiszáninneri egyházkerület világi főjegyzőjévé 355 szavazat közül 354-el Debreczeni Bertalan választott; az aljegyzői hivatalra a szavazatok nagyon szétoszolván, új választás rendeltetett el.

Az érettségi vizsgálatok szóbeli része június 25—27. napjain folyt le a debreczeni h. főgymnasiumban. Miután már előzetesen a 8-dik osztály tagjai közül 5-en, a kik t. i. a 8-dik osztály tantárgyaiból nem elegendő osztályzatot kaptak, az érettségi vizsgálatra sem bocsáttattak, összesen 76-an voltak a vizsgálatot tevők. Ezek közül 5-en kitüntetéssel éretteknek, 8-an pedig nem elég éretteknek lettek nyilvánítva, 4-en egész évre, 4-en pedig 2 hónapi javító vizsgára utasítatva. A vizsgálatokon folytonosan jelenvolt Tisza Kálmán miniszterelnök ur is, kinek Kálmán fia gymnasiumunknak 3 év oltá nyilvános tanulója is a kitüntetéssel érettek között volt!

Pályázat ének- s orgona-tanítói állomásra. A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-főtanoda előjárósága pályázatot hirdet az ének- és orgona-tanítói állomásra, következő évi fizetés mellett:

- 1) Készpénz, havonkénti előleges részletekben 600 frt.
- 2) Szállás vagy szálláspénz 160 frt félévi előleges részletekben.
- 3) 48 köbméter I. osztályu kemény tűzifa beszállítva, melynek jelenlegi értéke 120 frt.

Teendők:

- 1) Orgonatanítás a tanítóképezdében hetenkint 8 órán.
- 2) Énekelmélet gyakorlás a tanítóképezdében hetenkint 10 órán.
- 3) Énektanítás a gymnasium I. és II. osztályának hetenkint 2—2 órán, a III. és IV. osztálynak együtt hetenkint 2 órán.
- 4) Az ifjusági vegyes dalkar tanítása és vezetése.
- 5) Szükség esetén templomi énektanítás a theológusoknak hetenkint 1 órán.

Ezen állomás állandó, de az előjáróság fentartja a jogot, hogy a körülményekhez képest a megválasztandó egyénre nézve kimondja, hogy csak bizonyos próbaidő letelte után fogja állandósítani.

Az állomást f. évi szeptember hó 1-én kell elfoglalni.

Az alólirt igazgatóságához benyújtandó folyamodványok mellé csatolandó 1) Keresztlevél, 2) Rövid életrajz, 3) Képességi bizonyítványok, 4) a megelőző gyakorlati működést igazoló okmányok, 5) reformált egyházi hatóságtól kiállított vallási és erkölcsi bizonyítvány.

Folyamodási határidő f. évi augusztus hó 10-ik napja.

N.-Ényed, 1883. június 20-án. — Dr. Kovács Ödön, rector-professor.

Ragályi Gyula a gömöri egyházmegye buzgó gondnoka Marienbadban, hol gyógyulási célból időzött, június 24-dik

napján agyszélhűdésben meghalt. Temetése Ragályon július 1-ső napján folyt le. Ref. egyházunk legjobbjai közé tartozott; áldás és béke poraira.

Anabaptisták. A Budapestről Gyomára utazott Meyer június 8-án az éjjeli órákban — kijásztván a lelkipásztori figyelmet — a ref. egyház kebeléből mintegy 9, az ágost. hitv. egyházból 1 egyént, férfiakat és nőket az anabaptismussal teljesen megnyert, bementítvén őket a Körös vizébe.

Lelkészi beköszönés. Szép ünnepélye folyt le mult vasárnapon f. hó 1-én a hadházi református gyülekezetnek, amelyben ifju lelkésze, Szabó Lajos ekkor tartá ott beköszönő beszédét. A minden zugában megtelt szép épület fölemelő látványt nyújtott a komoly szemlélőnek, kit azonban még inkább meglephetett azon ünnepi komolyság, melylyel a gyülekezet nagyja és kicsinye, mintegy epedve halgatta a Jeremiás 1, 4—10. versek alapján kitünő mügonddal készített, szép egyházi beszédet. Délben az egyház, számos gyülekezeti tag hozzájárulásával, közebedet adott ifju lelkésze s a vendégek tiszteletére. Debreczenből kinn voltak Révész Bálint püspök, Peterdy Károly esperest, Bodosi Pál püspöki titkár Kálmán György, hajdumegyei főjegyző, Tóth Lajos segédlelkész, Csiky Lajos hittanár és mások. A mi jókat mi kívántunk a mi ifju lelkész barátunknak, legyenek valóvá az ő életében s a hogy a remény szemein keresztül látjuk az ő működése nyomán felvirágnani a hadházi református egyházat, teljesejék be az is reményünk szerint. Őszintén, igazán, szívéből gratulálunk Hadháznak Szabó Lajos barátunkhoz s barátunknak az ő nagy, fényes gyülekezetéhez. (Cs. L.)

Ajánlás. Kezűben van a Czelder Márton által szerkesztett „Vasárnap“ 37—38. száma, mely tartalomjegyzéke szerint kilencz különböző tartalmu alaku verset, elbeszélést stb. közöl. De van e füzetben, mint az előző füzetekben is volt, valami egységesítő: a tiszta evangyéliomi szellem. A ki érti azon elvet, hogy az erkölcs, a lélek tisztulása mily hathatós támasz az anyagiakban való erősödéssre; ki szeret népének tápláló lelki eledelt nyújtani; ki barátja a népnek: mindannak tehát minden lelkészünknek jó lelkiismerettel ajánljuk figyelmébe ez „Evangyéliomi hetilapot,“ „a magyar nép“ ezen „barátját.“ (Cs. L.)

Büdszentmihályon június 24—26-án tartott évrő vizsgák alkalmával, a ref. fiiskolába járó szegény szorgalmas 11 tanuló közt, mint a mult évben, ugy ez évben is a „nánási Oláh Béla 400 forintos alapítvány“ kamatja 32 forint kiosztatott; a leány iskolában pedig 7 leány növendék között a „büdszentmihályi segélyző népbank“-tól a ref. lelkészi hivatalhoz, ez évben is átküldött 15 forint osztott szét. — Összesen tehát a fi- és leányiskolába járó szegény szorgalmas 18 tanuló között kiosztatott: 47 forint.

Továbbá Tisza Büdön lakó nánási Oláh Károly ur június 24-én az egyház rendelkezésére 250 forintot adott át oly feltétel alatt, hogy ez összegből 200 forintot a parochia udvarához még a mult évben megvett kert ára egyenlítésé ki, az egyház pénztára terheltetése nélkül. A 200 forint felül lévő 50 forint évi kamatjából pedig évenként vásároltassék, kertészeti, gazdasági lap vagy könyv, s jutalmul ezek az óltásban legnagyobb szorgalmat kifejtő fi tanuló között osztassanak ki közvizsgák alkalmával.

Felelős szerkesztő: **Tóth Sámuel.** Szerkesztő társak: **Békési Gyula, Géresi Kálmán.**

H I R D E T É S E K.

Pályázat

a tiszadobi ref. lelkészi állomásra.

Javadalom: készpénz 45 frt 90 kr; szántó föld 26 $\frac{3}{4}$ hold 1100 □ ölével, melynek harmadát őszi alá 3-szor, másik harmadát tavaszi alá egyszer az egyház szántatja; kaszáló 62 $\frac{1}{4}$ hold 1200 □ ölével; legeltetési jog a közlegelőből 18 holdnyi. A kaszáló egyharmadért az adót a lelkész, a többi földekért pedig az egyház fizeti. 10 köből buza, 10 köből rozs tisztán. 6 öl kemény tűzifa. 1 régi mázsa só. Örletés a szükségletig. Stolare szabály szerint. Lakás és egy 800 □ öl területű belső kert.

Az összes javadalom pénzértéke mintegy 950 forint.

Pályázati kérvények f. évi július 18-dik napján Szeremlei József a szabócs-hajdu ref. egyházmegyei espereshez Tisza-Dobra — u. p. T. Lucz — küldendők.

Debreczen, 1883. június 27.

Révész Bálint,
püspök.

1—1

Pályázat.

A makói reform. egyház, egyik — halál által megüresedett — segédlelkészi állásra pályázatot hirdet.

A segédlelkésznek azonkívül, hogy a rendes lelkészszel fölvaltva hetenkint minden lelkészi szolgálatokat teljesít és halottakat temet, kötelessége a canonicus órákon predikálni, nagy ünnepeken a legatusi teendőket végezni s a confirmandosokat oktatni.

Fizetése: 600 frt palástdíj nélkül, és egy szobából álló lakás a parochián.

Felmondási határidő: mindkét fél részéről fél év.

Pályázati kérvények f. évi július 31-ig beküldendők. Az elválasztott állását f. évi augusztus 20-án elfoglalni tartozik.

Makó, 1883. június 20.

3—2 A makói ref. egyház elöljárósága.

Pályázat.

Szabolcsmegyében a szentmihályi ref. iskolában az 1-ső, 2-dik elemi fiuosztály tanítói állomása üresedésbe jöven, ennek betöltése végett pályázat hirdettetik.

Javadalma 2 szoba, egy konyha, kamara és pinczéből álló lakáson kívül pénz, rozs, szántó- és legelőföld, tűzifa, fűtő szalma, só, faggyu javadalmait, pénzértékben számítva 461 frt 40 kr, ezenkívül minden tanítványától egy csirke.

Pályázók felhivatnak, miszerint tanképesítési, jelen alkalmaztatásukról és erkölcsi bizonyítványukkal ellátott kérvényüket folyó évi augusztus 1-ig a ref. lelkészi hivatalhoz küldjék be, megjegyeztetvén, hogy a megválasztott tanító csak egy évi sikeres működés után állandósíttatik. — A katonai szolgálat alól felmentettek előnyben részesülnek. — A tanév kezdete f. évi szeptember hó 1-ső.

Kelt Szent-Mihályon 1883. június 22.

Tóth Miklós,
ref. v. lelkész.

1—1

Pályázati hirdetmény.

A csurgói reform. főgymnasium VIII-dik osztályának beállítása alkalmából 3 tanári állomásra, és pedig:

- Történelem (főtárgy) latinnyelv;
- Német (főtárgy) és magyar nyelv;
- Természettan (főtárgy) és menyiségtan tanszékeire pályázat hirdettetik.

Javadalmaztatása: mindegyik állomásnak 600 frt készpénz, $\frac{1}{4}$ évi előleges részletekben fizetve, 5-öd éves 50 frt pótlékkal, 800 frt legmagasabb összeg erejéig; természetbeli lakás kerttel, esetleg 200 frt lakbér.

Heti tanórák száma 21—22.

Pályázatok képesség-igazoló okmányok, születési- és egészségi bizonyítványokkal felszerelve, közvetlen hozzám Kaposvárra czimezve legkésőbb f. évi augusztus 10-ig beküldendők, hogy a választás azon hó első felében még megtartandó egyházmegyei közgyűlésen megtörténvén, a megválasztott helyét a tanév kezdetével elfoglalhassa.

Kikötötték 2 próbaév, mely idő alatt esetleg a hiányzó oklevél is megszerzendő.

3—1 Matolsi József,
a gymn. igazgató tanács elnöke.